

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. VASARIO 13 D.
NUTARIMO NR. 137 „DĖL GRAŽINTINŲ LĖŠŲ, SUSIDARIUSIŲ ĮGYVENDINANT
EUROPOS SĄJUNGOS ŽEMĖS ŪKIO FONDŲ PRIEMONES, ADMINISTRAVIMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO**

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimą Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemonės, administravimo taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL GRAŽINTINŲ LĖŠŲ, SUSIDARIUSIŲ ĮGYVENDINANT EUROPOS
SĄJUNGOS ŽEMĖS ŪKIO IR ŽUVININKYSTĖS FONDŲ PRIEMONES,
ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

Siekdama užtikrinti gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemonės, grąžinimą į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą ir įgyvendindama 2007 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 498/2007, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo įgyvendinimo taisykles, su pakeitimu, padarytu 2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1249/2010, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/2039, 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, su pakeitimu, padarytu

2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/2039, 69 straipsnio 1 dalį, 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, su pakeitimu, padarytu 2022 m. birželio 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/1408, 59 straipsnio 1 dalies e punktą, 2021 m. gruodžio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/128, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. (ES) 2021/2116 taikymo taisyklės dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, patikrų, užstatų ir skaidrumo, 30 ir 31 straipsnius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisykles (pridedama).“

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimą Nr. 275 „Dėl Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. Nustatyti, kad:

3.1. kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimą Nr. 275 „Dėl Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“ reiškia nuorodą į šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstytą nutarimą, o nuorodos į Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 275 „Dėl Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“, reiškia nuorodą į šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstytu nutarimu patvirtintas Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisykles;

3.2. kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimą Nr. 137 „Dėl Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“ reiškia nuorodą į šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstytą nutarimą, o nuorodos į Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137 „Dėl Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“, reiškia nuorodą į šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstytu nutarimu patvirtintas Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisykles;

3.3. 2023 m. rugpjūčio 1 d. įsigalioja tokia šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstytu nutarimu patvirtintų Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisyklių 19 punkto redakcija:

„19. Iš gražintų lėšų pirmiausia dengiamos gražintinos lėšos pagal jų susidarymo eiliškumą (pirma dengiamos anksčiau nustatytos gražintinos lėšos), po to – palūkanos.“

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2023 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

GRAŽINTINŲ LĖŠŲ, SUSIDARIUSIŲ ĮGYVENDINANT EUROPOS SĄJUNGOS ŽEMĖS ŪKIO IR ŽUVININKYSTĖS FONDŲ PRIEMONES, ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės fondų priemones, administravimo taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – nustatyti sprendimų dėl gražintinų lėšų sugrąžinimo priėmimo, gražintinų lėšų registravimo ir anuliavimo, skolininkų informavimo, palūkanų skaičiavimo, gražintinų lėšų susigrąžinimo ir naudojimo, gražintinų lėšų nurašymo ir padengimo, gražintinų lėšų apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarką.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

2.1. **Administruojančioji institucija** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

2.2. **Europos Sąjungos žemės ūkio fondai** – Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyrius, Europos žemės ūkio garantijų fondas ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

2.3. **Europos Sąjungos žuvininkystės fondai** – Europos žuvininkystės fondas, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas.

2.4. **Gražintinos lėšos** – privalomos grąžinti lėšos, kurios neteisėtai išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir (arba) Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonių įgyvendinimą reglamentuojančius Europos Sąjungos ir (arba) Lietuvos Respublikos teisės aktus, taip pat lėšos, kurias būtina sumokėti į Europos Sąjungos žemės ūkio fondus ir (arba) Europos Sąjungos žuvininkystės fondus ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą už teisės aktų nuostatų pažeidimą ir su minėtomis lėšomis susijusios palūkanos, taip pat privalomos išskaičiuoti iš paramos ilgalaikės sankcijos.

2.5. **Gražintinų lėšų anuliavimas** – gražintinų lėšų sumos ar jos dalies panaikinimas vykdomosios institucijos sprendimu, taip pat ilgalaikės sankcijos panaikinimas, suėjus jos taikymą reglamentuojančiame Europos Sąjungos teisės akte nustatytam terminui.

2.6. **Gražintinų lėšų įskaitymas** – gražintinų lėšų susigrąžinimas mokėjimo nurodymo sudarymo metu išskaičiuojant gražintinų lėšų sumą ar jos dalį iš skolininkui skirtos paramos pagal bet kurią administruojančiosios institucijos administruojamą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos programų, nurodytų Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje, priemonę.

2.7. **Gražintinų lėšų nurašymas** – gražintinų lėšų susigražinimo procedūrų netęsimas arba nepradėjimas ir gražintinų lėšų sumos ar jos dalies panaikinimas administruojančiosios institucijos sprendimu.

2.8. **Ilgalaikė sankcija** – pagal paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje (teiktoje iki 2022 m. gruodžio 31 d.) deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą apskaičiuojamas paramos dydžio sumažinimas tam tikra suma, kuriuo papildoma einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikoma sankcija, o suma pradedama išskaičiuoti iš paramos kalendoriniais pažeidimo nustatymo metais ir išskaičiuojama ne ilgiau nei trejus kalendorinius metus po pažeidimo nustatymo metų.

2.9. **Mokėjimo dokumentas** – teisės aktų, reglamentuojančių konkrečios priemonės administravimo taisyklės, nustatytos formos dokumentas, kurį teisės aktų nustatyta tvarka teikia fizinis arba juridinis asmuo siekdamas gauti paramos lėšų pagal tą priemonę ir kurio pagrindu apskaičiuojama ir išmokama paramos suma.

2.10. **Paramos sutartis** – paramos teikimo sutartis pagal atitinkamos priemonės administravimo taisyklės.

2.11. **Skolininkas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuris vykdomosios institucijos sprendimu turi grąžinti grąžintinas lėšas.

2.12. **Sprendimas dėl gražintinų lėšų sugražinimo** – vykdomosios institucijos patvirtintas dokumentas dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų lėšų sugražinimo, taip pat kitų pagal teisės aktus ir (ar) paramos sutartis reikalaujamų grąžinti lėšų sugražinimo.

2.13. **Teisės aktų nuostatų pažeidimas** (toliau – pažeidimas) – pažeidimas, kaip apibrėžta Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir (arba) Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonių įgyvendinimą reglamentuojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose, taip pat ekonominės veiklos vykdytojo veikimas ar neveikimas nesilaikant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir (arba) Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonių įgyvendinimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui padaroma arba būtų padaryta žala. Teisės aktų nuostatų pažeidimu taip pat laikytina nusikalstama veika, kai siekiama neteisėtai gauti ar panaudoti Europos Sąjungos ir (arba) nacionalinę finansinę paramą.

2.14. **Vykdomoji institucija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 135 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, 2006 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 190 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, 2014 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 907 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos valdymą ir kontrolę, paskyrimo“, 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“ arba

2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 218 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano įgyvendinimą, paskyrimo“ paskirta institucija, atsakinga už sprendimo dėl paramos suteikimo ir (arba) grąžintinų lėšų nustatymo administruojant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemones priėmimą.

3. Ilgalaikeis sankcijoms taikomi tik Taisyklių 2.4–2.7 papunkčiai, II skyrius (išskyrus 4.5 ir 4.6 papunkčius), 13 punktas, 18.2 papunktis ir 19 punktas.

II SKYRIUS

SPRENDIMO DĖL GRĄŽINTINŲ LĖŠŲ SUGRĄŽINIMO PRIĖMIMAS, GRĄŽINTINŲ LĖŠŲ REGISTRAVIMAS, ANULIAVIMAS

4. Sprendimą dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo priima vykdomoji institucija. Šis sprendimas yra pagrindas iš skolininko susigrąžinti grąžintinas lėšas. Sprendime dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo nurodoma:

- 4.1. skolininko rekvizitai;
- 4.2. grąžintinų lėšų suma;
- 4.3. grąžintinų lėšų susidarymo priežastis;
- 4.4. teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovaujantis priimtas sprendimas;

4.5. informacija, kad negrąžinus grąžintinų lėšų per nurodytą terminą bus pradėtos skaičiuoti palūkanos (išskyrus neteisėtą ar netinkamai taikomą valstybės pagalbą, kaip nustatyta 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamente (ES) 2015/1589, nustatančiame išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles). Palūkanos neskaičiuojamos, jeigu lėšos susigrąžinamos dėl Taisyklių 7.2 papunktyje nustatytų aplinkybių;

4.6. informacija, kad skaičiuojamos palūkanos nuo lėšų išmokėjimo dienos (kai teikiama neteisėta ar netinkamai taikoma valstybės pagalba, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589, taip pat kai vykdomoji institucija, atlikusi įtariamo pažeidimo tyrimą, nustato, kad valstybės pagalba buvo suteikta ir (ar) naudojama netinkamai);

- 4.7. sprendimo dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo apskundimo tvarka;
- 4.8. kita svarbi informacija.

5. Grąžintinų lėšų nustatymo diena – vykdomosios institucijos sprendimo dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo priėmimo diena. Vykdomoji institucija, priėmusi sprendimą dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo, per 1 darbo dieną apie tai informuoja administruojančiąją instituciją.

6. Administruojančioji institucija, gavusi vykdomosios institucijos informaciją dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo, pagal administruojančiosios institucijos patvirtintus detaliuosius darbo tvarkos aprašus Finansų ir apskaitos informacinėje sistemoje registruoja grąžintinas lėšas pagal priemonę, finansavimo šaltinį (Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų (toliau – ES žemės ūkio ir žuvininkystės fondai) arba Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos) ir mokėjimo dokumentą.

7. Vykdomoji institucija priima sprendimą dėl grąžintinų lėšų sugrąžinimo, jeigu:

7.1. fizinis arba juridinis asmuo:

7.1.1. nesilaikė ES ir (arba) Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir (arba) paramos sutartyje nustatytų reikalavimų paramai gauti;

7.1.2. vykdomajai institucijai pateikė klaidingą su paramos gavimu susijusią informaciją;

7.1.3. gavo didesnę nei priklauso paramą;

7.2. valstybės institucijos nesilaikė ES ir (arba) Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų ar veikė aplaidžiai (toliau – administravimo klaida) ir dėl to fiziniam arba juridiniam asmeniui išmokėta parama;

7.3. Reglamente (EB) Nr. 2015/1589 nustatyta tvarka Europos Komisijai priėmus sprendimą įpareigoti valstybę narę imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad valstybės pagalba būtų išieškota iš fizinio arba juridinio asmens.

8. Vykdomoji institucija, priėmusi sprendimą dėl grąžintinių lėšų anuliavimo, per 1 darbo dieną apie tai informuoja administruojančiąją instituciją, kuri registruoja grąžintinių lėšų anuliavimą Finansų ir apskaitos informacinėje sistemoje. Vykdomoji institucija priima sprendimą dėl grąžintinių lėšų anuliavimo, jeigu atsižvelgdama į gautą papildomą informaciją, susijusią su išmokėta parama, nustato, kad užregistruota grąžintinių lėšų suma turi būti mažesnė arba lygi nuliui. Sprendimą dėl ilgalaikių sankcijų anuliavimo vykdomoji institucija priima, o administruojančioji institucija registruoja ilgalaikių sankcijų anuliavimą vadovaudamosi tų sankcijų taikymą reglamentuojančiuose ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais sąlygomis. Vykdomoji institucija priima sprendimą dėl grąžintinių lėšų anuliavimo, o administruojančioji institucija grąžintinas lėšas anuliuoja pagal jų patvirtintus detaliuosius darbo tvarkos aprašus.

III SKYRIUS SKOLININKO INFORMAVIMAS

9. Administruojančioji institucija per 20 darbo dienų nuo grąžintinių lėšų, išskyrus palūkanas, užregistravimo administruojančiosios institucijos Finansų ir apskaitos informacinėje sistemoje dienos:

9.1. paskelbia informaciniame portale <https://portal.nma.lt> (toliau – Informacinis portalas) skolininkui priimtą sprendimą dėl grąžintinių lėšų sugrąžinimo;

9.2. praneša skolininkui apie informacijos, susijusios su priimtu sprendimu, paskelbimą Informaciniame portale vienu iš būdų, kuriuo jis sutiko būti papildomai informuotas: elektroniniu paštu arba neregistruotu laišku (taikoma ir tais atvejais, kai pareiškėjas pasirinko būti papildomai informuotas trumpąja žinute). Pranešime skolininkui nurodoma, kad yra priimtas sprendimas dėl grąžintinių lėšų sugrąžinimo ir su juo galima susipažinti Informaciniame portale, lėšų grąžinimo terminas, palūkanų, kurias privalo mokėti skolininkas už kiekvieną pavėluotą grąžinti lėšas dieną (neteisėtos ar netinkamai taikomos valstybės pagalbos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589, atveju – už laikotarpį nuo lėšų išmokėjimo dienos), dydis, sąskaitos, į kurią turi būti grąžintos lėšos, numeris, taip pat atlikti ar numatomi atlikti grąžintinių lėšų įskaitymai.

10. Jeigu grąžintinių lėšų užregistravimo momentu administruojančios institucijos Finansų ir apskaitos informacinėje sistemoje yra skolininkui užregistruotų, bet dar neišmokėtų išmokų pagal bet kurią Žemės ūkio ministerijos programų priemonę ir mokėjimo metu įskaitymo būdu būtų susigrąžinta visa grąžintinių lėšų suma ar jos dalis, skolininkui Taisyklių 9.2 papunktyje nurodyta informacija gali būti teikiama prieš grąžintinių lėšų įskaitymo atlikimą arba po jo, tačiau nepažeidžiant Taisyklių 9 punkte nurodyto 20 darbo dienų termino.

11. Gražintinų lėšų gražinimo terminas – 60 kalendorinių dienų nuo Taisyklių 9.2 papunktyje nurodyto pranešimo užregistravimo administruojančiojoje institucijoje dienos, išskyrus atvejus, kai skolininkui leidžiama gražinti lėšas dalimis, kaip tai numatyta Taisyklių 20 punkte. Jeigu skolininkas per šį terminą lėšų negražina ir nesikreipia į administruojančiąją instituciją su prašymu leisti gražinti lėšas dalimis, administruojančioji institucija turi imtis visų būtinų priemonių šioms lėšoms susigražinti pagal jos patvirtintus detaliuosius darbo tvarkos aprašus.

12. Per 20 darbo dienų nuo gražintinų lėšų anuliavimo užregistravimo administruojančioji institucija praneša apie tai skolininkui per Informacinį portalą ir vienu iš būdų, kuriuo jis sutiko būti papildomai informuotas: elektroniniu paštu arba neregistruotu laišku (taikoma ir tais atvejais, kai pareiškėjas pasirinko būti papildomai informuotas trumpąja žinute).

13. Administruojančioji institucija per Informacinį portalą informuoja skolininką apie gražintinų lėšų įskaitymą arba nurašymą atitinkamai gražintinų lėšų įskaitymo arba nurašymo atlikimo metu, išskyrus Taisyklių 14 punkte nurodytus atvejus.

14. Administruojančioji institucija neinformuoja skolininko apie gražintinas lėšas (išskyrus neteisėtą ar netinkamai taikomą valstybės pagalbą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589), jeigu:

14.1. dėl paramos gavėjo (fizinio arba juridinio asmens) pažeidimo ar administravimo klaidos susidariusių gražintinų lėšų suma, išskyrus palūkanas, pagal atskirą EŽŪGF ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) priemonę ir mokėjimo dokumentą sprendimo dėl gražintinų lėšų sugražinimo priėmimo metu yra 100 eurų ir mažiau;

14.2. per ataskaitinius metus apskaičiuota dėl administravimo klaidos susidariusių gražintinų lėšų suma, kuri yra priskiriama ES lėšų įnašo daliai, išskyrus palūkanas, pagal atskirą Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (toliau – EJŖŽF) priemonę ir mokėjimo dokumentą sprendimo dėl gražintinų lėšų sugražinimo priėmimo metu yra 250 eurų ir mažiau.

IV SKYRIUS PALŪKANŲ APSKAIČIAVIMAS

15. Metinis palūkanų už pavėluotas gražinti lėšas dydis yra 5 procentai, jeigu ES teisės aktai nenustato kitaip. Neteisėtos ar netinkamai taikomos valstybės pagalbos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589, atveju palūkanų dydis nustatomas taikant Europos Komisijos ES oficialiajame leidinyje ar internete paskelbtas orientacines arba diskonto normas.

16. Jeigu ES teisės aktai nenustato kitaip, palūkanos skolininkui pradedamos skaičiuoti nuo kalendorinės dienos, kuri eina po gražintinų lėšų gražinimo termino, nurodyto Taisyklių 11 punkte, pabaigos (neteisėtos ar netinkamai taikomos valstybės pagalbos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589, atveju – nuo lėšų išmokėjimo dienos) ir skaičiuojamos nuo negražintos lėšų dalies iki:

16.1. tos kalendorinės dienos, kurią gražintinos lėšos visiškai susigražinamos;

16.2. administruojančiosios institucijos sprendimo nebetęsti gražintinų lėšų išieškojimo priėmimo dienos – Taisyklių 30.1 ir 30.3 papunkčiuose nurodytais atvejais;

16.3. teismo nutarties iškelti juridinio asmens bankroto bylą arba juridinio asmens restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos, o bankroto procesą vykdant ne teismo tvarka – iki

kreditorių susirinkimo sprendimo iškelti juridinio asmens bankroto bylą priėmimo dienos, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 11, 12 straipsniuose ir 28 straipsnio 1 ir 2 dalyse;

16.4. teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 1 punkte.

17. Palūkanos neskaičiuojamos arba apskaičiuotos palūkanos anuliuojamos, jeigu paaiškėja, kad skolininkas negavo Taisyklių 9 punkte minėtos administruojančiosios institucijos informacijos, išskyrus tuos atvejus, kai jis pakeitė gyvenamąją vietą ir (arba) elektroninio pašto adresą ir apie pasikeitusius kontaktinius duomenis administruojančios institucijos neinformavo arba nurodė neteisingus kontaktinius duomenis. Šio punkto nuostatos netaikomos neteisėtai ar netinkamai taikomai valstybės pagalbai, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589.

V SKYRIUS

GRAŽINTINŲ LĖŠŲ SUSIGRAŽINIMAS IR NAUDOJIMAS

18. Administruojančioji institucija gražintinas lėšas susigražina šiais būdais:

18.1. skolininkas ar trečiasis asmuo gali pervesti gražintinas lėšas į administruojančiosios institucijos nurodytą sąskaitą;

18.2. taikomas gražintinių lėšų įskaitymas. Gražintinių lėšų įskaitymas taikomas ir tuo atveju, kai administruojančioji institucija priima sprendimą leisti gražintinas lėšas gražinti dalimis;

18.3. gražintinos lėšos gali būti išieškomos kitokia ES arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

19. Gražintinių lėšų įskaitymas netaikomas gražintinoms lėšoms, apie kurias skolininkas nebuvo informuotas, kaip nurodyta Taisyklių 14 punkte, gražintinoms lėšoms, susidariusioms įgyvendinant EŽŪFKP ir ES žuvininkystės fondų techninę paramą ir taikant su ja susijusį pridėtinės vertės mokestį, ir gražintinoms lėšoms, kai iškeltos juridinių ar fizinių asmenų bankroto bylos ar juridinių asmenų restruktūrizavimo bylos, jeigu gražintinių lėšų įskaitymo galimybė nenumatyta restruktūrizavimo plane.

20. Iš gražintų lėšų pirmiausia dengiamos palūkanos, po to kitos gražintinos lėšos pagal jų susidarymo eiliškumą (pirma dengiamos anksčiau nustatytos gražintinos lėšos).

21. Skolininko prašymu administruojančioji institucija gali priimti sprendimą, kad jis gražintinas lėšas (išskyrus neteisėtą ar netinkamai taikomą valstybės pagalbą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589) gražintų dalimis. Tokiu atveju palūkanos skolininkui skaičiuojamos nuo negražintos lėšų dalies. Visa gražintina suma, mokama dalimis, turi būti gražinta per laikotarpį, ne ilgesnį nei 12 mėnesių, tačiau jeigu negražinta suma yra 30 000 eurų ir daugiau, lėšų gražinimui gali būti nustatomas ne ilgesnis kaip 24 mėnesių laikotarpis, įvertinus skolininko pateiktų finansinių ataskaitų duomenis ir (arba) kitą skolininko pateiktą informaciją bei įsitikinus pateiktos nurodytos informacijos pagrįstumu.

22. Jeigu skolininkas sprendimą dėl gražintinių lėšų sugražinimo arba atliktą gražintinių lėšų įskaitymą apskundžia administruojančiajai institucijai ar Žemės ūkio ministerijai, išankstinio ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai ar teismui, gražintinių lėšų įskaitymas ir palūkanų (išskyrus neteisėtą ar netinkamai taikomą valstybės pagalbą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589) skaičiavimas sustabdomas, kol išnagrinėjamas

skundas ir dėl jo administruojančioji institucija priima atitinkamą sprendimą arba, jį apskundus Žemės ūkio ministerijai – Žemės ūkio ministerija priima atitinkamą sprendimą, arba jį apskundus – įsiteisėja išankstinio ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos arba teismo sprendimas.

23. Visos išlaidos, susijusios su grąžintinių lėšų išieškojimu teisiniu būdu, apmokamos iš administruojančiajai institucijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų.

24. Paramos gavėjui negrąžinus lėšų per nustatytą terminą, administruojančioji institucija turi pradėti grąžintinių lėšų išieškojimo teisiniu būdu procesą, išskyrus tuos atvejus, kai ji nusprendžia skolininkui leisti grąžintinas lėšas grąžinti dalimis:

24.1. per 12 mėnesių nuo grąžintinių lėšų grąžinimo termino, nurodyto Taisyklių 11 punkte, pabaigos, jeigu grąžintinių lėšų suma yra didesnė nei 100 eurų, tačiau mažesnė nei 30 000 eurų;

24.2. per 3 mėnesius nuo grąžintinių lėšų grąžinimo termino, nurodyto Taisyklių 11 punkte, pabaigos, jeigu grąžintinių lėšų suma yra 30 000 eurų ir daugiau;

24.3. neteisėtos ar netinkamai taikomos valstybės pagalbos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 2015/1589, atveju – per 4 mėnesius nuo grąžintinių lėšų užregistravimo administruojančios institucijos Finansų ir apskaitos informacinėje sistemoje dienos.

25. Jeigu skolininkas nevykdo sprendimo grąžintinas lėšas grąžinti dalimis, administruojančioji institucija turi pradėti grąžintinių lėšų išieškojimo teisiniu būdu procesą:

25.1. per 12 mėnesių nuo pirmos nesumokėtos įmokos, kai mokėjimo terminas pasibaigęs, dienos, jeigu likusi negrąžinta grąžintinių lėšų suma yra mažesnė nei 30 000 eurų;

25.2. per 3 mėnesius nuo pirmos nesumokėtos įmokos, kai mokėjimo terminas pasibaigęs, dienos, jeigu likusi negrąžinta grąžintinių lėšų suma yra 30 000 eurų ir daugiau.

26. Jeigu administruojančioji institucija gauna duomenis, kad skolininkas (juridinis asmuo) likviduojamas juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva ir jeigu to skolininko grąžintinių lėšų suma yra 30 000 eurų ir daugiau, ji turi pareikšti ieškinį teisme dėl skolininko prievolių įvykdymo laikantis terminų, nustatytų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnio 6 dalyje.

27. Administruojančiosios institucijos įskaitymo būdu susigrąžintos lėšos tais pačiais biudžetinėmis metais, kuriais išmokėta parama, gali būti:

27.1. panaudotos tai pačiai priemonei finansuoti pagal tą pačią tikslinę paskirtį, išskyrus palūkanas;

27.2. pervestos Taisyklių 28 punkte nurodyta tvarka.

28. Administruojančioji institucija lėšas, privalomas sumokėti į ES žemės ūkio ir žuvininkystės fondus, per 5 darbo dienas nuo jų gavimo perveda į valstybės išdo sąskaitas šių fondų lėšoms, o Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas – į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nurodytą valstybės išdo sąskaitą. Jeigu grąžintinos lėšos ar jų dalis (išskyrus palūkanas) susigrąžinamos iš skolininko tais pačiais biudžetinėmis metais, kuriais jos išmokėtos, šiomis lėšomis atkuriamos atitinkamų Žemės ūkio ministerijos programų išlaidos.

29. Administruojančioji institucija susigrąžintas grąžintinas lėšas, susidariusias administruojant cukraus pramonės restruktūrizavimo mokėtinąs sumas, per 5 darbo dienas nuo jų gavimo perveda į valstybės išdo sąskaitą EŽŪGF lėšoms, o palūkanas – į Finansų ministerijos nurodytą valstybės išdo sąskaitą.

30. Administruojančioji institucija, pervesdama lėšas į valstybės išdo sąskaitas pagal Taisyklių 28 ir 29 punktus, mokėjimo nurodyme nurodo:

30.1. pervesdamoms lėšoms priskirtą įmokos kodą pagal ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui priskirtų lėšų, tiesiogiai pervesdamų į valstybės išdą, įmokų kodų sąrašą, patvirtintą finansų ministro;

30.2. pervesdamų lėšų detalius valstybės funkcijų ir išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus, programos finansavimo šaltinį pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją ir pagal asignavimų valdytojų programų, finansuojamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, finansavimo šaltinių klasifikaciją, tvirtinamas finansų ministro, taip pat Žemės ūkio ministerijos programos kodą, nurodytus mokėjimo paraiškoje valstybės išdui.

VI SKYRIUS

GRAŽINTINŲ LĖŠŲ NURAŠYMAS IR PADENGIMAS

31. Administruojančioji institucija nepradedą arba nebetęsia grąžintinų lėšų susigrąžinimo ir priima sprendimą nurašyti tokias lėšas, jeigu:

31.1. grąžintinų lėšų išieškoti negalima dėl bent vienos iš šių aplinkybių:

31.1.1. administruojančioji institucija gauna skolininko (fizinio asmens) mirties fakto ir fakto, kad skolininko palikto turto nepakanka grąžintinoms lėšoms ar jų daliai grąžinti, patvirtinimo dokumentus, o tais atvejais, kai už skolininko skolas įpėdinis atsako visu savo turtu, – dokumentus, kuriuose patvirtinamas faktas, kad įpėdinio turto nepakanka skolininko grąžintinoms lėšoms ar jų daliai grąžinti, arba pasibaigus fizinio asmens bankroto procesui, taip pat kai fizinio asmens bankroto procesas baigtas pagal užsienio valstybės teisės aktus (išskyrus atvejus, kai bankroto byla baigiama bankroto administratoriui teismui pateikus dokumentus, kuriais patvirtinama, kad fizinis asmuo gali ir ateityje galės įvykdyti skolinius įsipareigojimus);

31.1.2. administruojančioji institucija gauna duomenis, kad skolininkas (juridinis asmuo) bankrutavo ir yra įsiteisėjęs teismo sprendimas ar priimtas kreditorių susirinkimo sprendimas dėl juridinio asmens pabaigos, taip pat kai bankroto procesas baigtas pagal užsienio valstybės teisės aktus (išskyrus atvejus, kai vyksta baudžiamasis ir kiti teisiniai procesai, susiję su išmokėtomis paramos lėšomis);

31.1.3. administruojančioji institucija gauna duomenis, kad skolininkas (juridinis asmuo) likviduotas ir nėra turto grąžintinoms lėšoms susigrąžinti (išskyrus atvejus, kai vyksta baudžiamasis ir kiti teisiniai procesai, susiję su išmokėtomis paramos lėšomis);

31.1.4. teismams nustatčius, kad administruojančioji institucija neturi teisės išieškoti iš skolininko grąžintinų lėšų;

31.1.5. administruojančioji institucija 24 mėnesius nuo grąžintinų lėšų, išskyrus palūkanas, užregistravimo dienos vykdo grąžintinų lėšų išieškojimo veiksmus, tačiau praėjus šiam laikotarpiui susigrąžinti lėšų ar jų dalies neįmanoma ir yra gautas tai patvirtinantis antstolio surašytas išieškojimo negalimumo aktas, o negrąžinta suma yra mažesnė nei 3 000 eurų;

31.2. esama Taisyklių 14 punkte nurodytų aplinkybių;

31.3. negrąžinta suma yra mažesnė už numatomų padaryti išieškojimo išlaidų sumą ir paramos gavėjas daugiau nei metus negauna jokios paramos.

32. Kai grąžintinų lėšų suma yra 3 000 eurų ir daugiau, administruojančioji institucija turi siekti pakartotinio išieškojimo, perduodama išieškojimą kitam antstoliui, tačiau kai skolininkas yra juridinis asmuo ir jo negrąžinta suma sudaro 30 000 eurų ir daugiau, administruojančioji institucija, gavusi pirmąjį antstolio surašytą išieškojimo negalimumo aktą, turi inicijuoti juridinio asmens nemokumo procesą Juridinių asmenų nemokumo įstatymo nustatyta tvarka.

33. Administruojančioji institucija grąžintinas lėšas nurašo pagal jos patvirtintus detaliuosius darbo tvarkos aprašus.

34. Nurašytos ES nefinansuotinos grąžintinos lėšos dengiamos iš Žemės ūkio ministerijai skirtų bendrųjų asignavimų žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

GRĄŽINTINŲ LĖŠŲ APSKAITA IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

35. Administruojančioji institucija apskaito grąžintinas lėšas pagal jos patvirtintus detaliuosius darbo tvarkos aprašus.

36. Administruojančioji institucija teikia Europos Komisijai:

36.1. iki vasario 15 d., finansiniams metams pasibaigus (kartu su metinėmis ataskaitomis) – informaciją apie susigrąžintas ir grąžintinas ES žemės ūkio fondų lėšas, kaip numatyta 2021 m. gruodžio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/128, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2021/2116 taikymo taisyklės dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, patikrų, užstatų ir skaidrumo, 32 straipsnio 1 dalies f ir g punktuose, naudodama šio reglamento V priede nustatytą formą ir 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu, su visais pakeitimais, II ir III prieduose nustatytas formas;

36.2. kiekvienais metais iki kovo 31 d. – informaciją apie susigrąžintas ir grąžintinas Europos žuvininkystės fondo (toliau – EŽF) lėšas, kaip numatyta 2007 m. kovo 26 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 498/2007, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo įgyvendinimo taisyklės, su pakeitimu, padarytu 2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1249/2010, 46 straipsnio 2 dalyje, naudodama šio reglamento X priede nustatytą formą;

36.3. kiekvienais metais iki vasario 15 d. – informaciją apie susigrąžintas ir grąžintinas EJRF lėšas, kaip numatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435, 137 straipsnio 1 dalies b punkte, naudodama 2014 m. rugsėjo 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1011/2014, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES)

Nr. 1303/2013 nuostatų dėl tam tikros informacijos teikimo Komisijai modelių įgyvendinimo taisyklės ir išsamios paramos gavėjų ir vadovaujančiųjų institucijų, tvirtinančiųjų institucijų, audito institucijų ir tarpinių institucijų keitimosi informacija taisyklės, su visais pakeitimais VII priede nustatytą formą;

36.4. kiekvienais metais iki vasario 15 d. – informaciją apie susigrąžintas ir grąžintinas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo (toliau – EJRŽAF) lėšas, kaip numatyta 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435, 98 straipsnyje, naudodama šio reglamento XXIV priede nustatytą formą.

37. Administruojančioji institucija teikia Finansų ministerijai ataskaitą apie ES žemės ūkio ir žuvininkystės fondų grąžintinas ir grąžintas lėšas, išskyrus palūkanas, pagal žemės ūkio ministro patvirtintą formą ir jos teikimo periodiškumą.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Vykdomoji institucija turi bendradarbiauti su administruojančiąja institucija, šiai susigrąžinant grąžintinas lėšas, ir teikti administruojančiajai institucijai visą jos prašomą informaciją.

39. Vykdomoji ir administruojančioji institucijos visų su grąžintinomis lėšomis susijusių dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamosi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka. Visi su grąžintinomis lėšomis susijusių dokumentų saugojimo terminai turi būti ne trumpesni už nurodytus Įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/128 34 straipsnio 5 dalyje (dėl ES žemės ūkio fondų grąžintinų lėšų), Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 140 straipsnyje (dėl EŽF ir EJRŽF grąžintinų lėšų), Reglamento (ES) 2021/1060 82 straipsnyje (dėl EJRŽAF grąžintinų lėšų).

40. Vykdomoji ir administruojančioji institucijos privalo užtikrinti, kad Taisyklių 36 punkte nurodyta informacija ir visi su tuo susiję dokumentai būtų prieinami Europos Komisijos, Europos audito rūmų, Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, tvirtinančiosios (sertifikavimo) įstaigos, kitų institucijų, turinčių teisę audituoti ir kontroliuoti priemones, įgaliotiems asmenims.
